

Del “pitjor impossible” a la incògnita

Ara que l'any s'acaba es pot assegurar que el 2000 ha estat el pitjor any de l'esquerra espanyola. Si més no, si analitzem el que ha passat al PSOE i a IU. Les restes del 12-M han tingut unes conseqüències que, ben mirat, s'han correspost amb la desfeta de l'última confrontació electoral. Des de les primeres eleccions després de la mort de Franco, la suma de diputats de PSOE i IU mai no havia estat tan minsa. En les darreres eleccions els socialistes van passar dels 141 als 125 escons i Izquierda Unida va passar del seu sostre, amb 21 escons, al seu purgatori, amb 8 escons —l'infern, l'havia tocat l'any 1982 el PCE amb 4 escons, que van coincidir amb els ja llunyans 202 escons del PSOE.

En aquest panorama els dos partits han afrontat enguany congressos delicats i transcendentals. Tant els uns com els altres, els han tancat de forma similar: amb un nou líder —José Luis Rodríguez Zapatero i Gaspar Llamazares—, amb una renovació aparent de les seves cúpules i deixant teòricament resolts alguns problemes interns.

Els socialistes preparen l'any 2001 amb il·lusió. La darrera enquesta de novembre del CIS certifica la bona projecció social de Zapatero i presenta bones dades d'intenció de vot: en relació amb el darrer sondeig, anterior al congrés socialista del juliol, han reduït a la meitat les diferències amb el PP, que ara se situen en 7,5 punts. El PSOE afronta

un any que centrarà en el treball a fons sobre tres punts: terrorisme i situació política a Euskadi; finançament autonòmic, i cohesió interna del partit.

El PSOE tanca l'any signant un pacte

ques els aboca, davant l'opinió pública i els mitjans de comunicació espanyols, a formar un front comú al País Basc, amb un preu que a Ferraz consideren que pot ser molt alt.

EL GAT INVISIBLE

antiterrorista amb el PP. Això li permet presentar-se davant la societat espanyola com un partit compromès amb la lluita antiterrorista, la Constitució i l'Estatut. Una presentació que, com ha comprovat el PP, és rendible electoralment. Però el pacte pot acabar sent una hipoteca en l'escenari imminent d'unes eleccions basques. Si bé Zapatero sempre ha declarat en privat no voler “fer campanya per Mayor Oreja”, un document conjunt d'aquestes característi-

El debat del finançament.

Un altre dels temes pendents serà el del finançament autonòmic. Dins el PSOE hi conviuen moltes sensibilitats en aquest tema. Des de la dels barons —José Bono, Manuel Chaves i Juan Carlos Rodríguez Ibarra—, que al seu dia van impugnar al Tribunal Constitucional la cessió del 30% de l'IRPF a les autonomies, fins a les proclames federalistes de Pasqual Maragall o del president balear Francesc Antich. De moment els socialistes s'han posat d'acord a refusar de forma unànime la llei d'estabilitat pressupostària que promou el govern i que obliga els territoris a situar-se en el dèficit zero. Però els problemes els poden venir quan comenci la negociació del nou sistema al gener. La nova executiva, de la mà del castellonenc Jordi Sevilla, ha fet mans i mànigues perquè els barons assumeixin la demanda de

la cessió de trams de l'IRPF a les autonomies, tal com volen Maragall, Antich o els socialistes valencians. Articular un “discurs unitari” en aquest tema serà un dels obstacles que haurà de saltar la nova executiva, convençuda de combinar propostes federals i la sensació de tenir un discurs coherent i unitari “per a tot Espanya”. De ben segur que si no és així el PSOE haurà d'afrontar de nou les crítiques del PP, on aquesta mena de situacions no es produeixen atesa la fèrria

“disciplina interna” que s’imposa pel que fa al finançament autonòmic del partit de José María Aznar.

El tercer pol de treball dels socialistes se centrarà en la seva dinàmica interna. Un cop passats els sotrats congressuals de l’any passat i amb la retirada dels tres competidors de Zapatero en el conclave –José Bono ha assumit la seva derrota i el lideratge del nou secretari general amb una disciplina inesperada, Rosa Díez ha perdut molt crèdit després del seu nefast resultat i Matilde Fernández es planteja deixar la política per tornar a l’empresa privada–, aquest sembla consolidat com a líder del partit, si més no fins a les properes eleccions generals. Però on ha de lliurar batalla el secretari general és a les federacions. Encara que hagin quedat tancats durant l’any 2000 els processos congressuals, encara hi ha federacions on la remor de sables és forta. Mentre que a València i a Andalusia la calma, en aquests moments sí, és aparent, els fronts han quedat oberts a Astúries, a Madrid i a Euskadi.

La situació del PSE-EE és la més singular. La divisió interna ve donada per la necessitat o no d’apropar-se al PNB. Mentre que el president del partit, Txiki Benegas, n’és partidari –fet que l’ha dut a un terrible enfrontament personal amb Nicolás Redondo Terreros– el nucli dur de la direcció (Redondo, Rodolfo Ares i Jesús Eguiguren) és favorable a la creació d’un “front constitucionalista” amb el PP. Si l’any 2001 hi ha eleccions a Euskadi, es veurà el desenllaç d’aquesta fricció, que va tenir el seu “aperitiu” particular al congrés del PSE-EE, on l’actual direcció va obtenir poc més del 50% dels vots i Redondo no va poder ser proclamat candidat a *lehendakari*, com desitjava el màxim mandatari dels socialistes espanyols, Rodríguez Zapatero.

Els fronts oberts a Astúries i a Madrid,

dues de les federacions amb més pes al partit –l’asturiana perquè compta amb el govern autonòmic i la madrilenya pel seu pes específic–, tenen un comú denominador: els guerristes. Als dos congressos els candidats d’aquesta família –Rafael Simancas a Madrid i i Javier Fernández a Astúries– s’han imposat als que avalava el secretari general. Mentre a Madrid Simancas sembla disposat, si més no de moment, a tancar files amb Zapatero, a Astúries la situació és més difícil, ja que amb el govern autonòmic pel mig el sainet guerrista de l’aprovació de la llei de caixes al par-

a l’executiva del guerrista Simancas hi tinguessin presència els Renovadors per la Base –propers a José Luis Rodríguez Zapatero.

IU, dividida i en retrocés. Però on la situació és molt pitjor és a IU. A la seva espectacular davallada, que l’ha deixat en un paper gairebé testimonial al Congrés, s’ha d’unir una espectacular crisi econòmica, que afecta més del previst el seu dia a dia. L’assemblea va consagrar la divisió i l’enfrontament entre el sector ortodox del PCE, encapçalat pel català Francesc Frutos, i el sector dels *aperturistes* que encapçalava l’asturià Gaspar Llamazares, que es va imposar només per un vot a la votació del Consell Polític Federal. Caldrà estar pendents, però, dels moviments de la tercera candidata en discòrdia, Ángeles Maestro, enquadrada al sector més radical del PCE. Maestro té la clau de la governació d’IU i manté ferm el seu compromís de “fer complir” les resolucions de la sisena assemblea d’IU. Llamazares haurà de repartir les secretaries i el poder a IU i ho farà donant entrada a gent de confiança de Frutos amb l’objectiu de neutralitzar un possible “cop d’estat” del dirigent català amb el suport de Maestro. Caldrà veure també la dinàmica interna d’Esquerra Unida del País Valencià, que va assistir dividida en tres faccions ben diferenciades al congrés d’IU.

IU, a més, ha de mirar de recuperar el terreny perdut. La seva estratègia passa per “fer forat” a l’electorat socialista més d’esquerres. Gaspar Llamazares atribueix a Rodríguez Zapatero la “deriva a la dreta” del PSOE, i és a partir d’aquí i de l’“obsessió” del socialista per tancar pactes d’estat amb els populars, que IU pensa “fer forat”.

Ferran Casas

EL GAT INMI: IEBLE

lament l’any 2000 es podria tornar a repetir. De moment tant a Madrid com a Astúries, i fins i tot a Andalusia, el secretari d’organització, el galleg José Blanco, aplega crítiques per la seva excessiva intromissió en les qüestions internes de les federacions. No és casual que se l’escriu de manera espectacular a la cloenda del congrés dels socialistes madrilenys, després de “maniobrar” tota la nit per aconseguir que